

Güneri Akalın

Prof. Dr. İstanbul Aydın Üniversitesi

SORULAR

1. *Ne zaman, nasıl, hangi olayların, okumaların, faktörlerin veya kişilerin tesiriyle ve nasıl bir süreçle liberal oldunuz?*
2. *Liberalleşmeniz fikir, meslek ve sosyal hayatınızda ne gibi tesirlere veya sonuçlara yol açtı?*
3. *LDT'nin faaliyetlerine nasıl bir süreçle, hangi müşevviklerle, hangi kapasitede ve ne zamandan beri katılmaktasınız?*
4. *LDT'nin sizin katıldığınız günden bugüne ne gibi gelişmeler gösterdiğini düşünüyorsunuz? LDT nerelerde ve nelerde başarılı, nerelerde ve nelerde başarısız?*
5. *LDT'nin bir fikir akımı olarak güçlü ve zayıf yanları, avantaj ve dezavantajları neler? Fikir çizgisi; ağırlıklı (siklet merkezi) liberalizm anlayışı; organizasyon yapısı veya yapısızlığı; görünürlük ve bilinirlik, mali güç veya zayıflık; fikir ve kültür hayatına etki; siyasi partilere etki ve önemli gördüğünüz başka bakımlardan bir değerlendirme yapabilir misiniz?*
6. *Liberal olmanın ve liberal olarak bilinmenin iş ve meslek hayatında sağladığı avantajlar ve dezavantajlar var mıdır? Yaşadığınız kişisel tecrübeleri olabildiğince açık biçimde anlatabilir misiniz?*
7. *Türkiye'de genel olarak liberal düşüncenin özel olarak LDT'nin geleceği hakkında tahmin ve temennileriniz nelerdir?*
8. *Liberal düşüncenin daha iyi tanınması ve daha etkili olması için sizce kullanılabilecek başka yöntemler ve yapılması gereken başka şeyler var mıdır? Varsa bunlar nelerdir?*

1. Hacettepe Üniversitesi İİBF'de, LDT'ce Prof. Dr. Yıldırım Arslan'a verilen *Kölelik Yolu* adlı tercümeyle kendisi ile tartışırken Liberal Düşünce ile karşılaşmış oldum.

2. İktisatçı olmam dolayısıyla piyasa ekonomisini kavramama ve analizlerimde daha az yanılmama yol açtı diyebilirim. Ancak liberal olmanın maliyetleri dolayısıyla 28 Şubat döneminde az daha diğer liberaller ile birlikte Hacettepe Üniversite'sinden tasfiye oluyorduk. Ancak siyasal olarak tecrit edilmişlik peşimizi bırakmadı diyebilirim.

3. LDT faaliyetlerine davet edildikçe birkaç yılda bir katılabilmekteyim.

4. LDT bir fikir kulübü veya think-tank niteliğinde kaldı. Ayrıca toplumdaki tüm liberalleri de kavrayamadı veya bazı kanaat önderleri ile ayrıştı (Tezel veya Ülsever gibi). Liberal eğilimli siyasal partiler ile de ilişkisi olmayınca toplum katlarında yayılıp taraftar bulamadı. Yaklaşık yirmi yıllık bir geçmişte elde edilen kazanımlar sayısal olarak çok fazla değil.

5. LDT'nin bir fikir akımı olarak güçlü ve zayıf yanları, avantaj ve dezavantajları neler? Fikir çizgisi; ağırlıklı (sıklet merkezi) liberalizm anlayışı; organizasyon yapısı veya yapısızlığı; görünürlük ve bilinirlik, mali güç veya zayıflık; fikir ve kültür hayatına etki; siyasi partilere etki ve önemli gördüğünüz başka bakımlardan bir değerlendirme yapabilir misiniz?

- *LDT'nin en güçlü yanı evrensel liberal felsefenin mirasına dayanması ile günümüzde liberalizmin, kalkınma aşamamız ve küreselleşme açısından diğer akımlara bakışla daha geçerli olmasıdır.*
- *Ancak çağın ve ülkenin gerçekleri karşısında tercüme bir siyaset felsefesi çizgisi izlemek yerine; liberalizmi, Türkiye'ye uyarlamak durumundayız. Yirmi yıllık bir liberalizmi özümleme dönemi, bu uyarlamayı başlatmak için yeterlidir sanırım. Ayrıca haklı ve doğru olmak yetmez; liberal yaklaşımı bize yakın partilere girerek içeriden savunmalıyız: DP gibi.*
- *Sadece yakın siyasal partiler değil aynı çizgiyi paylaşan STK'lar ile de işbirliği yapılması düşünülebilir: Örneğin işveren örgütleri: TÜSİAD, TİSK, TOBB. Maddi kaynak oluşturulabilir.*
- *Uluslararası liberal partiler ve yan örgütleri ile temas geçmek ve deneyimlerinden yararlanmak da mümkündür.*
- *Bunların arasına AB, Uluslararası liberal vakıflar, enstitüler, think-tankları da katılabilir. Elimiz de bir liberal kuruluşlar atlası veya envanteri var mı? Kaçı ile ilişkimiz var?*
- *Ülkedeki otoriterleşme eğilimi güçlenerek muhalefet hakkını zayıflattıkça; muhafazakarlar ile işbirliği, liberalleri tarih karşısında sorumlu kılacaktır. Ayrıca bu işbirliği LDT'nin bağımsızlığına gölge düşürür. Liberaller ülkedeki özgürlüklerin hacminden sorumludurlar.*

- *Başlangıçtan itibaren ülkedeki kurulu düzen yani siyasal yapı yerine; ülkede fikir tekeli kurmuş olan Marksizm veya aşırı sol ile açık ve kapsamlı bir fikir mücadelesine girişmek ve fikir iktidarına talip olmak gerekirdi. Aksi halde LDT marjinal bir kuruluş olmaya devam edecektir.*
- *Son olarak Doğu sorunu konusunda LDT'nin yaklaşımı toplumun ana gövdesinden (kamuoyundan) kopma ihtimali yaratmaktadır.*

6. Liberalizmin iktisatçı olarak piyasa ekonomisini kavrama yanında veya hayatımı buna göre düzenleme açısından bir ekonomik yarar sağlamış olduğunu kabul ederim.

Ancak liberal olamayan bir toplumda, liberal olduğunu açıklamak açıkça pek rasyonel değil. Ayrıca liberal bir network olmadığından, liberal akademisyenlerin üniversitelerde iş bulabilmesi olanaksız gibi. LDT bir Liberal network'ü hayata geçirmemekle hata etmiştir.

7. LDT'nin etkinliği, kabul etmek gerekir ki kuruluş dönemine bakışla 2002 sonrasında giderek azalmıştır ve azalmaktadır.

Eğer bir siyaset felsefesi akımı, bir siyasal parti tarafından iktidara taşınmıyorsa yani iktidar olma gücüne kavuşamıyorsa; çoğunluğun desteğinden mahrum demektir: Veya sadece bir fikir kulübüdür.

Liberalizm hiç olmaz ise son yirmi senede ülkenin ana fikir akımı olmalı idi. Belki bugün için görünürde böyle bir durum mevcuttur: Ancak toplumda liberal diye tanınan insanlar, aslında sosyal demokratlar veya neo-Marksistler olduğuna göre; LDT gölgede kalmaktadır.

8. LDT'nin bir öz eleştiri yapması ve etrafındaki çemberi kırması gerekir.

LDT'nin ülkedeki gerçek liberal kanaat önderlerinin hepsini 20. yıl döneminde toplayarak, bu soruların cevaplarını tartışmaya açması ve bir yol haritası çıkartması beklenir.

Buradan çıkartılacak stratejinin uygulanması ve bunu uygularken toplumun gündeminin yakalanması gerekir. Örneğin önümüzdeki yıl Anayasa yılı olacaktır: Liberal bir Anayasa'nın ana çizgileri nelerdir? Bu ilkeler topluma takdim edilmelidir.

Sivil toplumla daha sağlıklı ilişkiler kurulmalıdır.

LDT yayınlarının kalitesinin artırılması umulur.

Sonuç: Türkiye'de liberal olmak bireysel bir maliyet unsuru olmaktan çıkartılmalıdır. Zira toplumumuzda "bitaraf olan bertaraf olmak" durumunda olduğu iddia edilmektedir. Siyasal veya sosyal desteksiz, siyasal felsefe akımı var olamaz.